

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlášené: 03.06.1948 Časová verzia predpisu účinná od: 30.07.1951 do: 31.12.1952

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

120.

Z á k o n

ze dne 28. dubna 1948

o znárodnění obchodních podniků s 50 nebo více činnými osobami.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Rozsah znárodnění.

§ 1

(1) Dnem 1. ledna 1948 se znárodnují zestátněním podniky, které převážně obchodují se zbožím, pokud počet osob v podniku zaměstnaných nebo činných dosáhl kdykoliv od 1. ledna 1946 počtu 50 osob. Při zjišťování tohoto počtu rozhoduje součet všech osob v podniku zaměstnaných nebo činných bez ohledu na to, kde pracují nebo pracovaly.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na podniky státu, ani na

- a) podniky, pro něž platí zákon ze dne 28. dubna 1948, č. 118 Sb., o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků, nebo zákon ze dne 28. dubna 1948, č. 119 Sb., o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodního zasilatelství,
- b) podniky ve vlastnictví společenstev výdělkových a hospodářských zřízených podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., o společenstvech výdělkových a hospodářských, na Slovensku družstev zřízených podle §§ 223 a násl. zák. čl. XXXVII/1875 o obchodním zákonu a byly jimi přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určí ministr vnitřního obchodu v dohodě s Ústřední radou odborů Ústřední radou družstev, na Slovensku též po slyšení pověřence průmyslu a obchodu,
- c) podniky, které dne 1. ledna 1948 byly ve vlastnictví svazků lidové správy a byly jimi přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určí vláda na návrh ministra vnitřního obchodu, na Slovensku učiněný po slyšení pověřence průmyslu a obchodu.

(3) Minister vnitřního obchodu určí, které podniky byly podle odseku 1 znárodněny.

§ 2

(1) Osoby, které jsou povinny zatím vésti správu znárodněného majetku (§ 12), podají ministerstvu vnitřního obchodu hlášení, jehož vzor vyhlásí ministr vnitřního obchodu v Úředním listě. Toto hlášení jest podati do 15 dnů ode dne vyhlášení vzoru. V řízení musí spolupůsobiti též osoby, které k tomu budou vyzvány ministerstvem vnitřního obchodu. Hlášení má býti podepsáno i závodní radou nebo závodním důvěrníkem; pokud hlášení nepodává dosavadní vlastník nebo držitel znárodněného majetku, je povinen připojiti k němu své vyjádření.

(2) Dosavadní vlastníci nebo držitelé podniků znárodněných podle § 1 i jiné osoby jsou povinny spolupůsobiti při sestavování účetních uzávěrek za dobu znárodnění, pokud k tomu budou vyzvány příslušným ústředním orgánem.

§ 3

Splní-li se podmínky pro znárodnění majetku podle § 1 po dni 1. ledna 1948, znárodnjuje se takový majetek dnem, který určí ministr vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu a vyhlásí podle § 1, odst. 3; lhůta k podání hlášení podle § 2, odst. 1 počíná v těchto případech dnem, kdy se splní podmínky pro znárodnění. Jinak platí ustanovení § 2 přiměřeně.

§ 4

Ustanovenia §§ 8, 8a, §§ 10 až 13, §§ 17 a 18 a §§ 20 až 22 zákona č. 118/1948 Sb., v znení čl. I platia primerane i pre veci upravené týmto zákonom.

ODDÍL III.

Národní podniky a jejich organizace.

§ 9

(1) Z majetkových podstat znárodněných podniků, z majetkových podstat nabytých státem konfiskací nebo jiným způsobem, z podniků a závodů, které náleží státu, z jiného majetku státního, zřídí ministr vnitřního obchodu v dohodě s ministrem financí, na Slovensku též po slyšení pověřenců průmyslu a obchodu a financí, národní podniky nebo je začlení do národního podniku.

(2) Ministru vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu, přísluší zříditi odštěpný (vedlejší) závod národního podniku.

(3) Zřízení národního podniku nebo odštěpného (vedlejšího) závodu se vyhlásí v Úředním listě.

(4) Ministr vnitřního obchodu může v dohodě s ministrem financí, na Slovensku také po slyšení pověřenců průmyslu a obchodu a financí, vyjmouti z národních podniků jednotlivé majetkové kusy a práva, nepotřebuje-li jich národní podnik nezbytně ke svému provozu a přenechatí je v dohodě s věcně příslušným ministrem k začlenění do podniků, ústavů nebo zařízení, které tomuto ministru přísluší zřizovati.

(5) Části majetkových podstat národních podniků vytvořených podle dekretu č. 100/1945 Sb., a podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění předpisů tyto dekrety doplňujících nebo pozměňujících, které slouží k provozování obchodu, vyjme k návrhu ministra vnitřního obchodu ministr, do jehož působnosti národní podnik spadá, v dohodě s ministrem financí, na Slovensku po slyšení příslušných pověřenců, z těchto podniků a ministr vnitřního obchodu je začlení do národních podniků zřízených podle tohoto zákona.

(6) Rozsah majetku, ktorý štát nadobudol konfiškáciou a s ktorým sa robí opatrenie podľa odseku 1, určí Ministerstvo vnútorného obchodu po dohode s Ministerstvom financií.

§ 11

O právním postavení a organizaci národních podniků, o vyrovnání některých daňových závazků, o úhradě za konfiskované majetkové podstaty a o osvobození od daní, poplatků a dávek, platí

přiměřeně ustanovení §§ 13, 15 až 17, § 18, odst. 1, §§ 19 až 36, 40 až 42 dekretu. Dokud nebude zřízen ústřední (oblastní) orgán, vykonává jeho pravomoc podle §§ 21, 22 a 27 dekretu a § 2, odst. 2 tohoto zákona ministr vnitřního obchodu.

ODDÍL V.

Ustanovení trestní.

§ 15

(1) Kdo se dopustí pletich v úmyslu, aby znárodnění podniků podléhajících znárodnění zestátněním zmařil nebo zvýšenou měrou ztížil, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho do pěti let a trestem na penězích do deseti mil. Kčs; v oboru působnosti trestního zákona zák. čl. V/1878 vysloví soud zároveň ztrátu úřadu a dočasné odnětí politických práv.

(2) Kdo poruší některé ustanovení tohoto zákona nebo nařízení podle něho vydaných, bude potrestán, nejde-li o čin soudně trestný, okresním národním výborem pro správní přestupek trestem na penězích (pokutou) do pěti milionů Kčs a trestem na svobodě (vězením, uzamčením) do šesti měsíců nebo některým z těchto trestů; pro případ nedobytnosti trestu na penězích uloží se náhradní trest na svobodě podle míry zavinění do šesti měsíců. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytný trest na penězích činiti více než šest měsíců.

(3) Tresty na penězích připadají státu.

§ 16

(1) Ukládá-li soud nebo okresní národní výbor trest na penězích zaměstnanci, zmocněnci, zástupci nebo jinému orgánu fyzické nebo právnické osoby, při jejímž zastoupení byl čin trestný podle § 15 spáchán, může vysloviti, že tato osoba ručí za uložený trest na penězích rukou společnou a nerozdílnou.

(2) Tato osoba musí býti, je-li soudu (okresnímu národnímu výboru) známa, obeslána k jednání v první stolici a je oprávněna přednésti skutkové okolnosti, jež mohou míti význam pro posouzení věci a činiti návrhy.

(3) Výrok o ručení třeba pojmouti do rozsudku (trestního nálezu) a osoba tímto výrokem postížená má právo bráti jej v odpor odvoláním. V řízení pro soudně trestný čin může se veřejný žalobce odvolati také tehdy, když takový výrok nebyl učiněn. O odvolání proti takovému výroku platí totéž, co o odvolání proti výroku o trestu.

(4) Tresty na penězích se dobývají na osobě, jíž bylo ručením uloženo, podle všeobecných ustanovení platných o trestech na penězích.

§ 17

(1) Při odsouzení pro zločin podle § 15, odst. 1 nebo při odsouzení pro správní přestupek podle § 15, odst. 2 k trestu na svobodě nebo na penězích přesahujícímu jeden milion Kčs uveřejní se rozsudek (trestní nález) v jednom nebo několika denních listech určených rozsudkem (trestním nálezem) na útraty odsouzeného.

(2) Soud (okresní národní výbor) stanoví, zda mají býti uveřejněny i důvody rozsudku (trestního nálezu) nebo jejich podstatný obsah ve znění, které sám určí.

§ 18

Z odsuzujúceho trestného nálezu lze se do 15ti dnů od jeho doručení odvolati k zemskému národnímu výboru, který rozhodne s konečnou platností. Odvolání jest podati u okresního národního výboru, který nález vydal. Odvolání má odkladný účinek.

§ 19

Přestupky tohoto zákona se promlčují ve třech letech.

ODDÍL VI.**Účinnost a provedení.****§ 20**

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1.ledna 1948; provede jej ministr vnitřního obchodu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Čl. I.

(1) Ustanovenia dielov II až VI zákona zo dňa 11. marca 1948, č. 51 Sb., o úprave niektorých finančných pomerov národných podnikov priemyslových a potravinárskych, platia tiež pre národné podniky zriadené podľa

zákona zo dňa 28. apríla 1948, č. 120 Sb., o znárodnení obchodných podnikov s 50 alebo viac činnými osobami.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Krajčír v. r.

